

Langeland Kommune
Naturafdeling
Fredensvej 1
5900 Rudkøbing

Vækst og Bæredygtighed
Teknik og Miljø
Fredensvej 1
5900 Rudkøbing
Tlf. 63 51 60 00
teknik.miljoe@langelandkommune.dk

04-09-2018

J. nr. 18/6961

Ref: ae

Afgørelse efter vandløbsloven til vandløbsregulering i forbindelse med vådområdeprojekt i Holmsmose på Langeland

I forbindelse med etablering af et vådområdeprojekt i Holmsmose på Langeland ønsker kommunen at omlægge drænen til overrisling på terræn, afbryde kanaler og grøfter indenfor projektområdet, blokere interne dræne samt etablere nyt udløb fra projektområdet. Projektområdet ses på oversigtskortet nedenfor.

Der er tale om tiltag, der er omfattet af vandløbslovens bestemmelser om regulering af vandløb. Vandløbsreguleringer er tiltag, som skal godkendes af vandløbsmyndigheden. Endvidere kræver vandløbsreguleringer, at projektet screenes i henhold til VVM-reglerne.

Afgørelse efter vandløbsloven

Langeland Kommune træffer hermed afgørelse efter §§ 17, 21, 44 og 47 i vandløbsloven (lovbekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017) samt §§ 3, 5, 7 og 9 i reguleringsbekendtgørelsen (Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016) til etablering af vådområde i Holmsmose med følgende projekttiltag og lovhjemmel:

- Etablering af nyt vestligt udløb fra området,
- Omlægning af drænen fra oplandet til overrisling,
- Fastsættelse af fremtidige afvandingsforhold inden for pumpelagets område ved nedlæggelse af offentligt pumpelag,
- Udvidelse af afløbskanaler.
- Etablering af rørbroer.

Vilkår for afgørelsen er, at reguleringen gennemføres som beskrevet nedenfor.

Afgørelse vedrørende miljøscreening

Projektet er miljøscreenet i forbindelse med gennemførelse af jordfordelingen i december 2017. I den forbindelse traf kommunen afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensvurdering, da det ikke vil få en væsentlig indvirkning på miljøet jf. § 21 i miljøvurderingsloven (Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Lovbekendtgørelse nr. 448 af 10/05/2017). Screeningen kan rekvireres ved henvendelse til Langeland Kommune.

Du kan kontakte databeskyttelsesrådgiveren om dine rettigheder i henhold til databeskyttelseslovgivningen.

På www.datatilsynet.dk kan du læse mere om databeskyttelsesrådgiverens rolle.

Kontakt databeskyttelsesrådgiveren på e-mail dbt@langelandkommune.dk eller tlf. 23 99 01 40.

Projekt

Den generelle beskrivelse af projektet ses i "Forundersøgelse med skitseprojekt af vådområdeprojekt i Holmsmose, Langeland Kommune" fra Bangsgaard og Paludan ApS., 6. november 2012 og "Notat - Justering af projekt for vådområde ved Holmsmose Langeland Kommune" fra Bangsgaard og Paludan ApS., 12. juli 2016, der er vedlagt som bilag til afgørelsen.

Der skal dog henledes opmærksomhed på, at der er foretaget projektjusteringer siden udarbejdelsen af forundersøgelsen. Eksempelvis fastholdes afløbet til et nordligt udløb ved siden af den nuværende pumpe, endvidere gennemføres nedenstående tiltag indenfor strand- og kystbeskyttelsen, som ikke er beskrevet i forundersøgelsen.

Formål

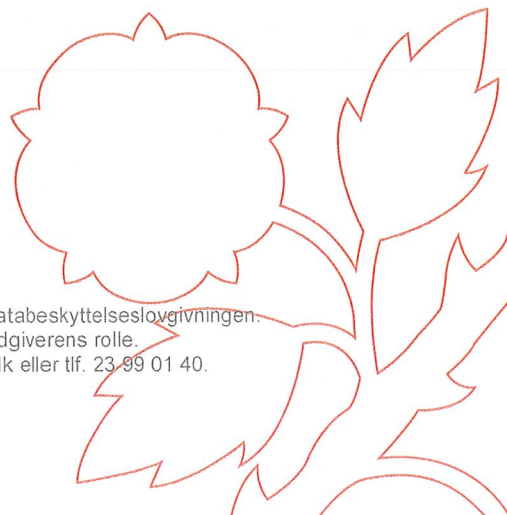
Vådområdeprojektet har ophæng i statens vådområdeindsats med ophæng i EU's vandrammedirektiv og en del af det danske landdistriktsprogram 2016-20, der overordnet set har til formål at skabe vækst og udvikling i landdistrikterne. Projektets primære formål er at skabe et vådområde, der kan reducere udledningen af kvælstof til det Sydfynske Øhav.

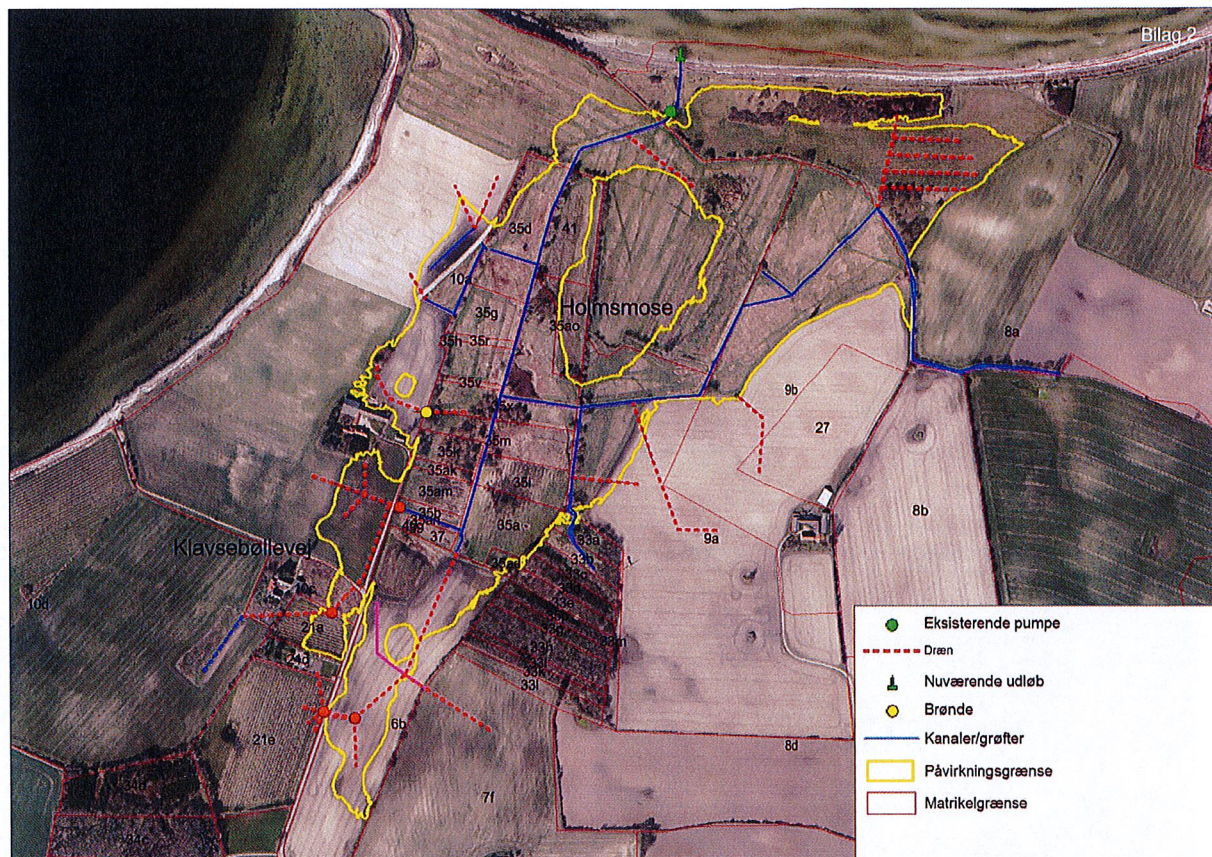
Projektet genskaber de hydrologiske forhold i området ved omlægning af dræn til overrisling, blokering af dræn og åbne grøfter samt etablering af nyt afløb uden om nuværende pumpestation. Projektet har således et naturmæssigt sigte om at genskabe tidligere hydrologiske forhold i området. Ved projektet får ca. 37 ha ændrede afvandingsforhold, hvor der dannes et vådområde med engsøer, sjapvandssøer samt våde og tørre enge.

Det forventes, at projektet vil sikre leve- og ynglesteder for en lang række dyr og planter, der er tilknyttet våd natur. Det forventes bl.a., at forskellige paddearter vil kolonisere områderne og anvende dem som ynglelokaliteter.

Eksisterende forhold

Holmsmose er i dag afvandet via et offentligt pumpelag, der består af pumpekanaler og en pumpe, jf. Figur 1. Pumpen er beliggende på matr. nr. 8a, Frellesvig By, Tullebølle. Fra pumpen ledes vandet videre igennem en ca. 40 m lang grøftekanal frem til kystdiget, hvorfra det er rørlagt på en strækning på ca. 15m frem til udløb med højvandsklap.

Figur 1: Oversigtskort over Pumpelag i Holmsmose med pumpe, udløbsbygværk og tilhørende kanaler.

Lavbundsområdet i Holmsmose er afvandet til ovennævnte pumpe via flere afvandingskanaler, som ses på billedet på Figur 2. Der bliver i udgangspunkt pumpet til omkring kote -1,0 m.

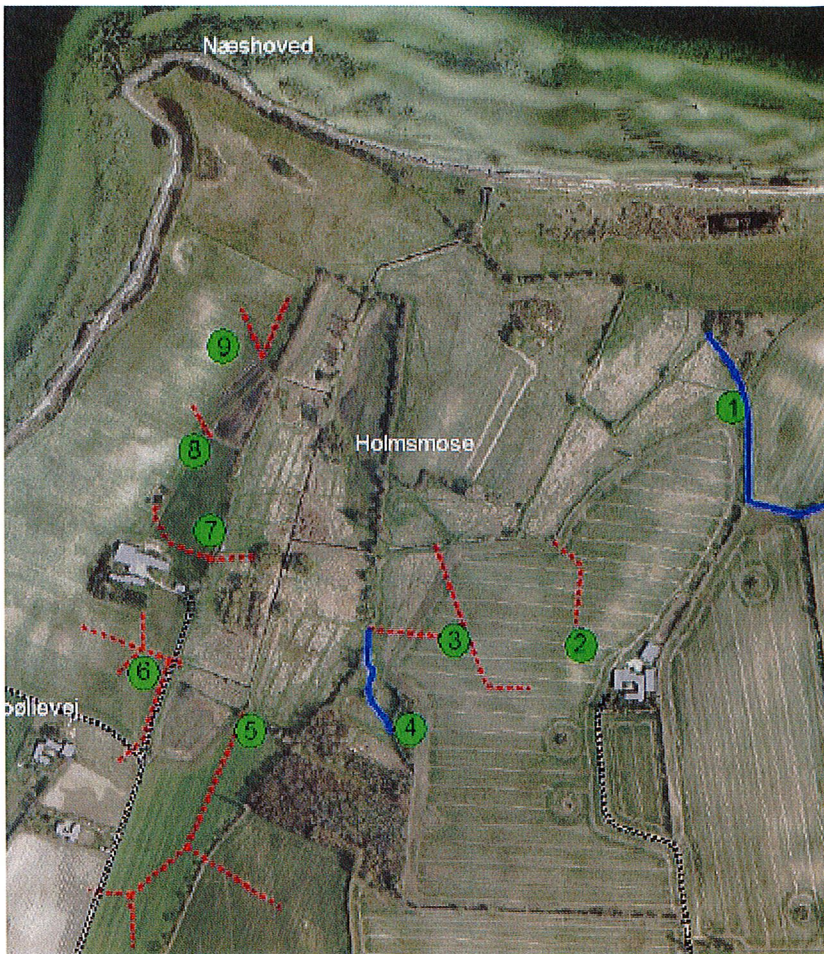

Figur 2: Billede af kanaler i Holmsmose.

Fra oplandet til Holmsmose afvander 9 åbne grøfte- og drænsystemer til kanalerne. Systemerne er indtegnet og nummeret på kortet på Figur 3.

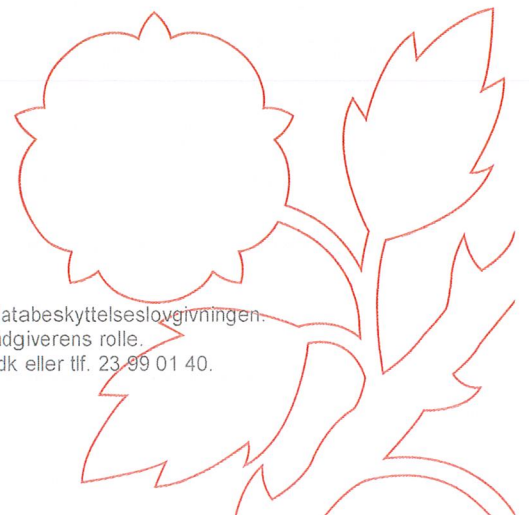
Figur 3: Åbne grøfter og dræn, der afvander til det pumpede område i Holmsmose.

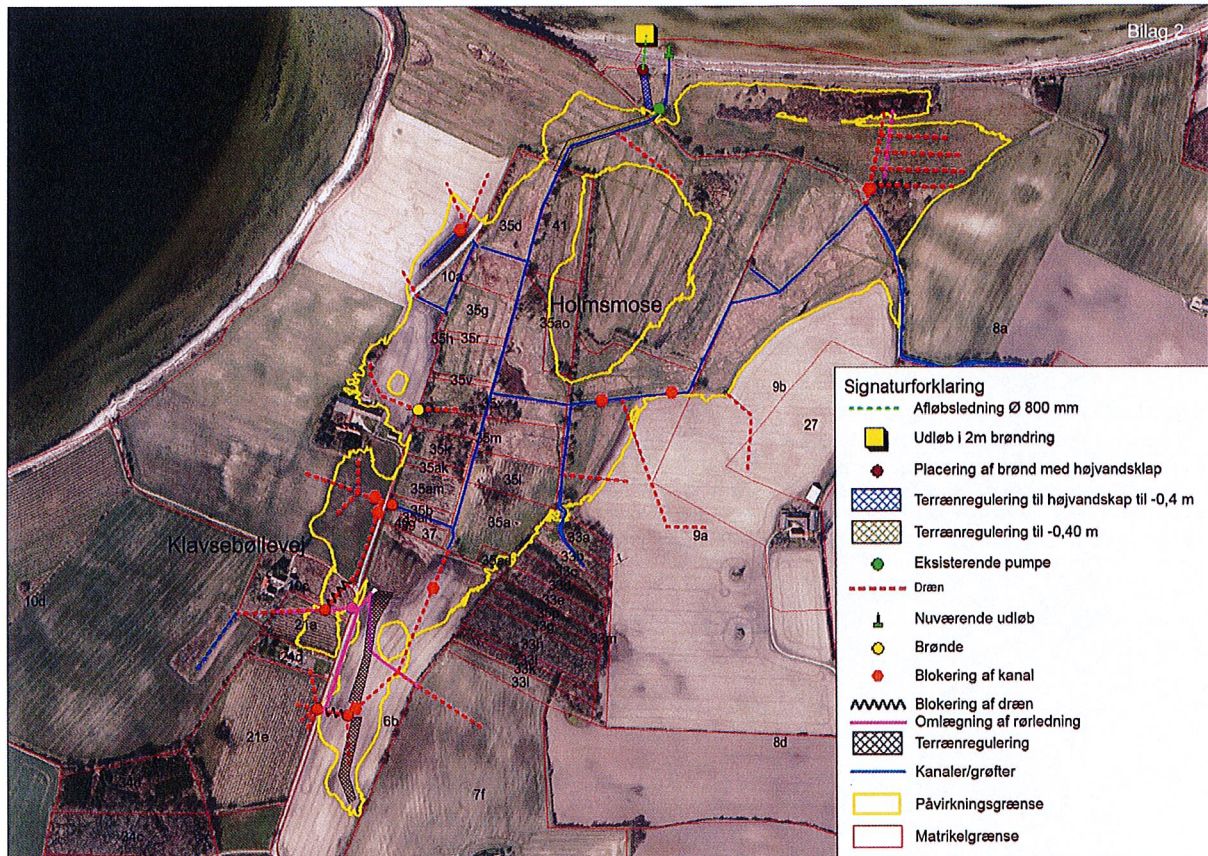
Projektbeskrivelse

Ved etablering af vådområdet i Holmsmose gennemføres følgende projekttiltag:

- Etablering af nyt vestligt udløb fra området
- Omlægning af dræn fra oplandet til overrisling
- Nedlæggelse af pumpen (skal dog opretholdes som afværgepumpe)
- Terrænreguleringer
- Udvidelse af afløbskanaler
- Tekniske afværgetiltag

Projekttiltagene fremgår oversigtligt af Figur 4.

Figur 4: Projekttiltag i vådområdeprojekt i Holmsmose.

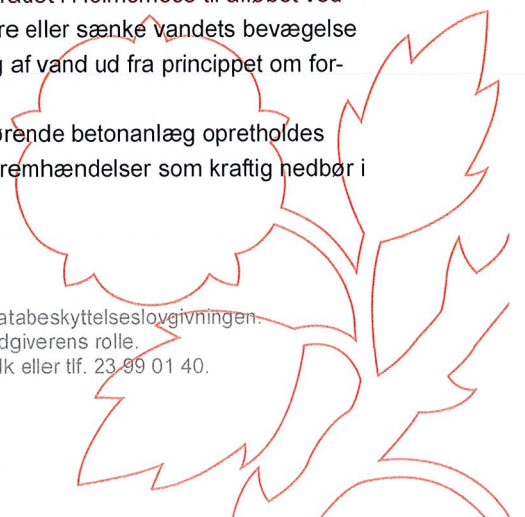
Etablering af nyt afløb

Der etableres et nyt afløb fra projektområdet, som placeres umiddelbart vest for det eksisterende pumpeafløb.

På matr.nr. 8a, Frellesvig By, Tullebølle etableres en 60 m lang og 10 m bred grøft (bundbredde), der skal have et forløb fra den eksisterende grøft ved pumpebrønden og til indløb i fremtidig afløbsbrønd i kystdiget. Formålet med at etablere grøften er at føre vand fra Holmsmose til den fremtidige afløbsbrønd, der etableres i kystdiget. Det er primært denne afløbsbrønd, der i fremtiden skal fungere som afløb fra området. I den forbindelse skal det bemærkes, at pumpekanalen med tilhørende udløb samt pumpen opretholdes som nødsystem i tilfælde af, at vandstanden bliver for høj i mosen.

Grøften etableres med en bundbredde på 10 m, en bund omkring kote -0,4 m samt et skråningsanlæg på 1:1. Fra afløbsbrønden og 10-15 m opstrøms etableres bundkote dog i ca. -1,0 m for at sikre vandets indløb i brønden. Det 10 m brede forløb af grøften skal sikre, at vand kontinuerligt kan føres fra vådområdet i Holmsmose til afløbet ved kystdiget uden risiko for at grøde, tagrør, sand- og mudderaflejringer kan forhindre eller sænke vandets bevægelse imod afløbet. Et bredere afløb er mere robust i forhold til at sikre denne afledning af vand ud fra princippet om forbundne kar.

Den eksisterende pumpe med pumpegrøft og højvandsklap ved kysten med tilhørende betonanlæg opretholdes som et afværgetiltag til at sikre, at vandet kan pumpes væk fra området ved ekstremhændelser som kraftig nedbør i området sammenholdt med højvande i havet ved udløbet.

Brønd i kystdiget med påmonteret højvandsklap

På matr. nr. 8a, Frellesvig By, Tullebølle etableres der en Ø 1000 mm betonbrønd, der placeres i diget ved digets nordlige skræntefod for enden af ovennævnte nyetablerede grøft. Der etableres et Ø 2 m langt, Ø800 mm beton indløb fra grøften og til brønden. I brønden etableres en Ø 800 mm højvandsklap, der skal regulere vandstanden i Holmsmose omkring kote 0 m svarende til aftalegrundlaget med lodsejerne. Højvandsklappen skal samtidig forhindre saltvand i at trænge ind i området ved højvandshændelser i havet.

Etablering af 50 m lang Ø 800 mm betonrørledning igennem eksisterende digeanlæg

Vandet fra brønden i kystdiget ledes videre ud i havet igennem en 50 m lang Ø 800 mm betonrørledning med et forløb fra fremtidige afløbsbrønd med højvandsklap og til udløb i havet ca. 20 m fra strandkanten. Røret placeres vandret med bundkote i ca. -0,8 m. Det vil betyde, at røret i hovedparten af tiden er neddykket og fuldtløbende. Endvidere vil røret stort set ikke være synlig frem til udløbet i havet. Røret vil således være beliggende under kystvolden samt stort set neddykket i havbunden frem til ovennævnte udløb 15-20 m ude fra strandkanten. Røret forventes således ikke at påvirke fremherskende hydromorfologiske kræfter langs kysten, idet indskyllet tang, sand m.v. ikke fanges af rørets overkant.

Etablering af Ø 2000 mm betonring ved udløb

Der etableres en Ø 2000 mm betonring 20 meter ude i havet fra strandkanten som ovennævnte Ø 800 mm betonledning skal have udløb i. Overkanten af ringen skal være beliggende omkring kote 0,3 m over normalt havniveau.

Betonringene skal bidrage til at sikre, at rørudløbet fra Holmsmose ikke sander til. Røret vil have udløb i betonringen i bundkote -0,8 m.

På østsiden af betonringen etableres der et "udløbshul", der er beliggende minimum 15 cm over den fremherskende havbund ved betonringen. Herved begrænses det, at der føres sand og andet bundmateriale ind i ringen med risiko for blokering af rørudløbet.

Omlægning af dræn

Med henblik på at sikre størst mulig tilbageholdelse af kvælstof i vådområdet omlægges ovennævnte 9 drænledninger med udløb i projektområdet til overrisling på terræn, i det omfang terrænet og drænets placering tillader det. Opstrøms frilægningen kan der over en strækning være behov for at omlægge drænledningen med et mindre fald.

Det er vigtigt at pointere, at projektet skal sikre fortsat afvanding af de bagvedliggende arealer herunder dræn- og rørledninger, der ikke indgår i projektet.

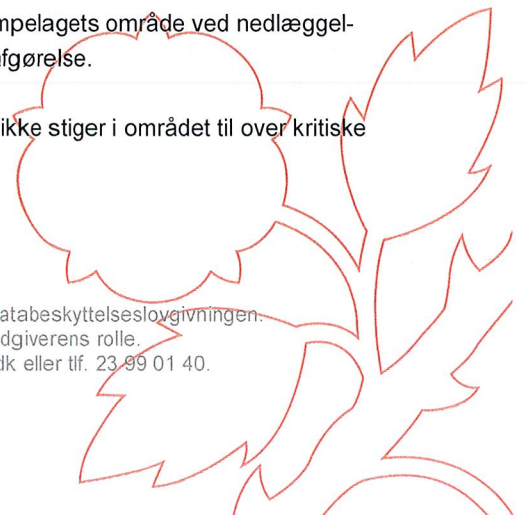
Ved omlægningen af drænene vil der være behov for at etablere nye rørbroer ved krydsninger af vejanlæg i området.

Nedlæggelse af pumpen (opretholdes dog som en afværgepumpe)

Pumpelaget i Holmsmose er registreret som et offentligt pumpelag ved vedtægter. Pumpelaget har på generalforsamling besluttet at nedlægge laget i forbindelse med en realisering af vådområdeprojektet, hvilket er meddelt Langeland Kommune. Den nuværende pumpeaktivitet stoppes herved.

Kommunen skal herefter fastsætte de fremtidige afvandingsforhold inden for pumpelagets område ved nedlæggelse af offentligt pumpelag, jf. lovens § 44, hvilket er beskrevet nærmere i denne afgørelse.

Pumpen bibeholdes dog som en afværgepumpe, der skal sikre, at vandstanden ikke stiger i området til over kritiske niveauer, hvilket fastættes endeligt ved en detailprojektering.

Langeland Kommune vil herefter træffe afgørelse efter vandløbsloven om oprettelse af et privat dige- og sluselag med afværgepumpe. Denne afgørelse træffes særskilt.

Der peges på, at der som afværgetiltag etableres et Ø 600 mm betonrørledning, der placeres i grøften ved pumpens udløb til afløb nedstrøms for den nye brønd med højvandsklap. Herved kan pumpen anvendes til at renholde det fremtidige udløb fra vådområdet.

Terrænregulering i projektområdet

Der foretages en terrænregulering sydøst for pumpen på matr. nr. 10a, Klavsebølle By, Tullebølle, hvor terrænet sænkes til kote -0,4 m. Terrænreguleringen skal sikre at vandet fra vådområdet østlige side uhindret og med kortest mulig afstand kan føres til ovennævnte afløbsgrøft, hvorfra det kan føres videre.

Terrænreguleringen foretages således, at det falder ind som et naturligt landskabelement. Reguleringen foretages over en strækning på 110 m og med en gennemsnitlig bredde på 10 m. Det etableres et meget faldt skråningsanlæg imod det omkringliggende terræn på 1:5 til 1:10 for at sikre, at det falder naturligt ind i terrænet efterfølgende. Terrænreguleringen skal sikre, at vand kontinuerligt kan føres fra den østlige del af vådområdet i Holmsmose til afløbet ved kystdiget uden risiko for at grøde, tagrør, sand- og mudderaflejringer kan forhindre eller sænke vandets bevægelse imod afløbet. En bred terrænregulering vil være robust i forhold til at sikre denne afledning af vand ud fra princippet om forbundne kar.

Der vil være tale om etablering af et nyt "bredt" vandløb efter vandløbslovens § 21, anlæg af nyt vandløb.

For at sikre afvandingen på matr. nr. 6b foreslås det, at der etableres 2 terrænskrab på samlet ca. 0,4 ha med en dybde op til ca. 0,4 m, en bredde på ca. 10 m og et skråningsanlæg på 1:5. Det er vigtigt, at terrænskrabet kommer til at fremstå naturligt, så det falder ind i landskabet. Terrænskrabet vil forventeligt omfatte 1.900 m³ jord.

Udvidelse af afløbskanaler

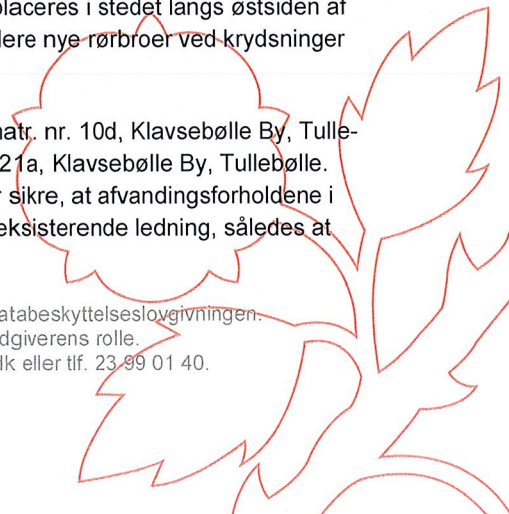
Der ønskes etableret en 165 m lang og 10 m bred grøft (bundbredde) på matr. nr. 10a, 35d og 41, Klavsebølle By, Tullebølle, der skal have et forløb fra den fremtidige vandflade i vådområdet og til indløb i eksisterende pumpebrønd. Der er i dag en 5 m bred grøft på lokaliteten. Det er denne grøft, der udvides med yderligere 5 m's bredde langs primært grøftens vestlige side. Grøftens bund etableres omkring kote -0,4 m. Grøften etableres videre med et skråningsanlæg på 1:1, som dog vil variere efter terrænets naturlige topografiske forhold. Det er tanken, at grøften etableres med et organisk forløb, således at den falder naturligt ind i terrænet og dermed i landskabet.

Formålet med at udvide grøften fra de nuværende 5 til 10 m er at sikre, at vand kontinuerligt kan føres fra vådområdet i Holmsmose til afløbet ved kystdiget uden risiko for at grøde, tagrør, sand- og mudderaflejringer kan forhindre eller sænke vandets bevægelse imod afløbet. Et bredere afløb vil være mere robust i forhold til at sikre denne afledning af vand sammenlignet med det eksisterende grøfteanlæg.

Omlægning af rørledninger

I "Notat - Justering af projekt for vådområde ved Holmsmose Langeland Kommune" fra Bangsgaard og Paludan ApS., 12.juli 2016, er det beskrevet, at der etableres en ny rørledning fra eksisterende brønd på matr. nr. 21e, Klavsebølle By, Tullebølle langs vestsiden af Klavsebøllevej frem til brønd på matr. nr. 10c, Klavsebølle By, Tullebølle, hvorfra vandet ledes under vejen til udløb i vådområdet. Denne rørledning placeres i stedet langs østsiden af Klavsebøllevej. Ved omlægningen af rørledningen vil der være behov for at etablere nye rørbroer ved krydsninger af Klavsebøllevej.

Der etableres endvidere en ny ca. 85 m lang Ø 200 mm rørledning fra grøft på matr. nr. 10d, Klavsebølle By, Tullebølle og nedstrøms indtil ledningen krydser eksisterende rørledning på matr. nr. 21a, Klavsebølle By, Tullebølle. Den eksisterende rørledning, der har indløb fra grøften i kote 0,8 m, udskiftes for sikre, at afvandingsforholdene i grøften ikke påvirkes af projektet. Den nye rørledning forlægges i forhold til den eksisterende ledning, således at

den i fremtiden alene er beliggende på matrikel nr. 10d og 21a, Klavsebølle By, Tullebølle. Der etableres dog en rensebrønd på ledningen i skel imellem matr. nr. 10c, 10d, 21a. Indløbet i røret fra grøften placeres i kote 0,6 m svarende til 20 cm under det eksisterende rør, hvorved der opnås en bedre afvanding af arealerne omkring grøften.

Tekniske afværgetiltag

Ved en realisering af projektet sikres det, at tekniske anlæg, veje, bygninger, drikkevandsbrønde, spildevand, m.v. ikke påvirkes af projektet, hvilket vil blive afdækket endeligt ved en detailprojektering. I tilfælde af at detailprojekteringen peger på en afvandingsmæssig påvirkning, vil der blive iværksat afværgetiltag for at modvirke effekten.

Fremtidig vedligeholdelse

Vandløbslovens regelsæt omkring rettigheder og pligter vedr. vedligehold af private dræn, grøfter, rørledninger m.v. opretholdes uændret i vådområdet efter en projekrealisering.

Private vandløb, som både består af lukkede og åbne afvandingsystemer, skal fortsat vedligeholdes af bredejerne, som skal sikre, at vandføringsevnen ikke ændres, jf. vandløbslovens § 27. Endvidere skal bredejerne sikre, at opstrøms beliggende lodsejere fortsat kan aflede vand. Det gælder ligeledes for de dræn, der hæves til overrisling af terrænet i vådområdet.

Berørte matrikler og ejere

I nedenstående tabel fremgår berørte matrikler og ejere af vandløbsreguleringerne.

Ejer	Matrikelnr.	Ejerlav
Morten Eshøj	8a	Frellesvig By, Tullebølle
Tullebølle Maskinstation A/S	6b, 21a, 21e, 35ao, 41	Klavsebølle By, Tullebølle
Erik Voight-Pedersen	7f, 35d, 35k	Klavsebølle By, Tullebølle
Peter Gotfredsen	9a, 9b	Klavsebølle By, Tullebølle
Carl Erik Hansen	10a, 35an, 35x	Klavsebølle By, Tullebølle
Jane Enemærke Pedersen & Jan Steendorph Pedersen	10c	Klavsebølle By, Tullebølle
Carsten Bjørn Knudsen	21d	Klavsebølle By, Tullebølle
Bent Lohals Jørgensen	35am, 35g, 35h	Klavsebølle By, Tullebølle
Birger Madsen	35m	Klavsebølle By, Tullebølle
Klaus Fynbo Hansen & Merete Watt	35ad	Klavsebølle By Tullebølle
Boolsen		
Jan Petersen	10c	Klavsebølle By, Tullebølle

Økonomi

Projektet realiseres som del af statens Vandområdeplaner og er finansieret af staten og EU.

Der er indgået skriftlige aftaler med ovennævnte deltagende lodsejere om deltagelse i projektet igennem 20 årige fastholdelsesaftaler om vådområde.

Langeland Kommune som vandløbsmyndighed bemærker således, at der er endelig afklaring omkring projektets økonomi.

Tidsplan

Projektet forventes realiseret i perioden oktober-december 2018 eller snarest herefter.

Miljø- og afstrømningsmæssige konsekvenser

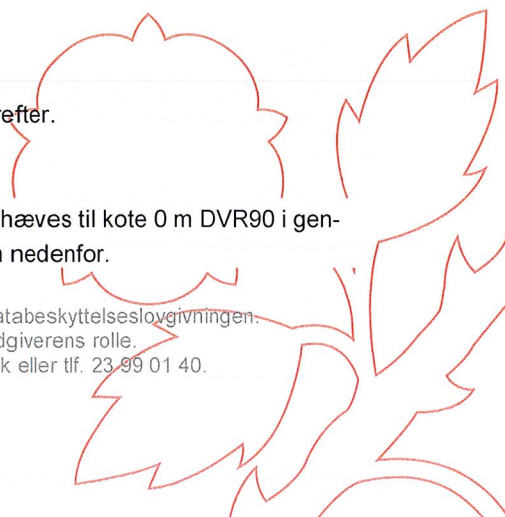
Projekttiltagene afstedkommer, at vandstanden i lavbundsområdet i Holmsmose hæves til kote 0 m DVR90 i gennemsnit. De forventede fremtidige afvandingsforhold i området fremgår af figuren nedenfor.

9

Du kan kontakte databeskyttelsesrådgiveren om dine rettigheder i henhold til databeskyttelseslovgivningen.

På www.datatilsynet.dk kan du læse mere om databeskyttelsesrådgiverens rolle.

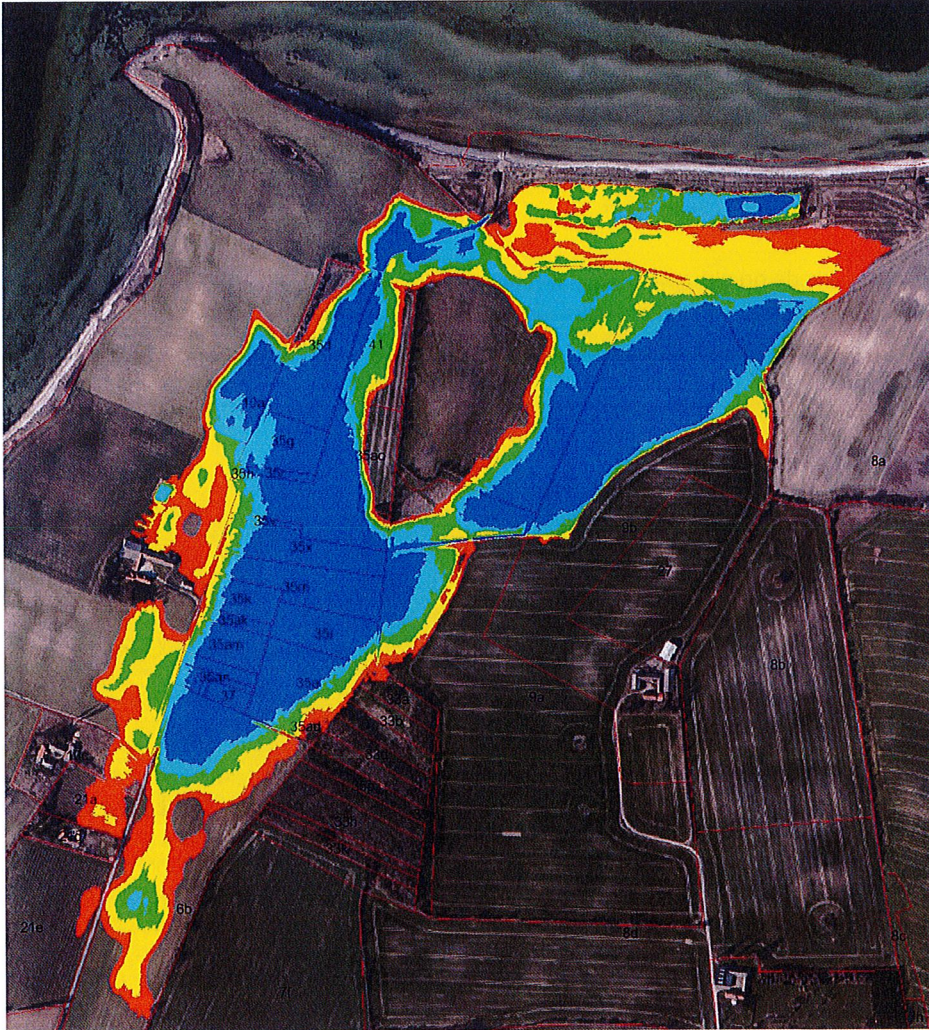
Kontakt databeskyttelsesrådgiveren på e-mail dbr@langelandkommune.dk eller tlf. 23 99 01 40.

Projektet vil ikke påvirke afvandingen fra bagvedliggende arealer ud over det anviste på kortet.

Kanalerne i Holmsmose ikke er miljømålsat i statens vandområdeplan. Der er således ikke planmæssige bindinger i statens vandområdeplan, der forhindrer en realisering af projektet.

Figur 5: Afvandingsforhold ved et vandspejl i kote 0,0 m. Drændybderne er farvekodet: vanddækket (mørkeblå), sump (lyseblå), våd eng (grøn), fugtig eng (gul) og tør eng (rød). Matrikelgrænse (tynd rød streg og sort nummer)

Lovhjemmel

Vandløbsloven

Gennemførelse af vådområdeprojektet i Holmsmose kræver godkendelse efter vandløbslovens §§ 17, 21, 44 og 47 (lovbekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017) og efter § 3 (miljøministeriets bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016).

Et reguleringsprojekt skal behandles efter reglerne i ovennævnte bekendtgørelse om vandløbsregulering og – restaurering m.v.

10

Du kan kontakte databeskyttelsesrådgiveren om dine rettigheder i henhold til databeskyttelseslovgivningen. På www.datatilsynet.dk kan du læse mere om databeskyttelsesrådgiverens rolle. Kontakt databeskyttelsesrådgiveren på e-mail dbi@langelandkommune.dk eller tlf. 23 99 01 40.

Efter § 18 i ovennævnte bekendtgørelse skal vandløbsmyndigheden ved sin afgørelse tage hensyn til samtlige afvandingsinteresser ved vandløbet samt sikre, at projektet er foreneligt med hensynet til den miljømæssige målsætning, der er fastlagt for vandløbet.

Efter § 19 i ovennævnte bekendtgørelse kan vandløbsmyndighedens godkendelse af et projekt, der forudsætter tilladelse eller godkendelse efter bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven, miljøbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven eller fiskeriloven først meddeles, når der foreligger endelig afgørelse efter disse bestemmelser.

Miljøvurdering (VVM)

Nærværende projekt er omfattet af bekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), idet regulering af vandløb, som indgår i projektet som et tiltag, er medtaget i bilag 2, pkt. 10, f: *Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb.* Anlæg nævnt i bilag 2 er kun omfattet af VVM-pligten, hvis de af kommunen skønnes at kunne påvirke miljøet væsentligt herunder revurdering af godkendelser, hvor der stilles nye driftsvilkår. Langeland Kommune har i forbindelse med gennemførelse af jordfordeling for projektet, december 2017, gennemført VVM-screening af projektet, samt truffet afgørelse om at vådområdeprojektet ikke er VVM – pligtigt.

Anden lovgivning

Denne afgørelse omhandler kun forhold, der behandles med hjemmel i vandløbsloven, og lov om Miljøvurdering (VVM). Afgørelsen omfatter ikke samtidig godkendelse efter anden lovgivning.

Dele af projektområdet er beliggende indenfor strandbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens¹ § 15, stk. 1. I henhold til bestemmelserne omkring strandbeskyttelseslinjen må der ikke foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen, som i området omfatter arealer 300 m fra kystlinjen. Der skal således indhentes dispensation til projektet.

Dele af det fremtidige udløbsbygværk etableres endvidere på søterritoriet. Der skal således ligeledes meddeles tilladelse efter kystbeskyttelsesloven.

Langeland Kommune har i brev af 9. juli 2018 ansøgt Kystdirektoratet om dispensation til terrænreguleringer, mv. i forbindelse med realisering af vådområdeprojekt inden for strandbeskyttelseslinjen og i kystterritoriet. Kystdirektoratet har i brev af 11. juli 2018 meddelt dispensationen til at realisere projektet inden for strandbeskyttelsen.

Kommunen har samtidigt søgt om tilladelse til etablering af udløb på søterritoriet efter kystbeskyttelseslovens § 16. Kystdirektoratet har i brev af 24. august 2018 truffet afgørelse om etablering af udløbsbygværket.

Hovedparten af arealet i Holmsmose er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som beskyttet natur. Ifølge naturbeskyttelsesloven må tilstanden af naturområder såsom vandløb, enge, og søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 ikke ændres. Svendborg Kommune har i brev af 15. november 2017 meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at gennemføre vådområdeprojektet på lokaliteten.

Langeland Kommune meddeler særskilt tilladelse efter planlovens § 35 til ændret arealanvendelse i projektområdet, hvor landbrugsarealer ændres til permanente søflader i Holmsmose.

Godkendelsesprocedure

Projektet har været forelagt Fiskeristyrelsen i brev af 15. august 2018. Inspektoratet har fremsendt bemærkninger til reguleringsprojektet. De anbefaler i brev af 15. august 2018, at udløb og udløbsbrønd anlægges således, at der ikke er noget fald på vandet som vil hindre glas ål i at passere ind i det nye område, som helt sikkert vil være et godt opvækstområde for ål.

¹ Miljø- og Fødevarerministeriets bekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017 af lov om naturbeskyttelse

Langeland Kommune skal hertil bemærke, at der ikke etableres fald på vandspejlet i udløbsbrønd, hvorved der er passage for glasål ind i området.

Reguleringsforslaget behandles efter vandløbslovens bestemmelser med 4 ugers indsigelsesperiode og 4 ugers klageperiode.

Høring

I henhold til § 15 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og –restaurering er projektet fremlagt i offentlig høring i perioden fra 16. juli til 13. august 2018, hvor projektdeltagere, borgere, interesseorganisationer m.v. mulighed for at indsende bemærkninger eller indsigelser til projektet.

I høringsperioden er der indkommet høringssvar fra Jane Pedersen og Jan Petersen, Klavsebøllevej 23, 5953 Tranekær. De anfører, at

- projektet påvirker 1/3 af deres ejendom og de modtager ikke erstatning herfor,
- de ønsker at etablere et vandhul i det lave område af den østlige del af grunden, som vil blive påvirket af projektet,
- de ønsker en ændring af linjeføringen af det rørlagte vandløb, så det ikke længere går igennem deres grund,
- rørene der ligger i jorden på den østlige del af grunden opgraves og ikke kun blændes af,
- projektet ikke får økonomiske konsekvenser for dem og deres ejendom.

Langeland Kommune skal til ovennævnte høringssvar bemærke følgende: Kommunen har efterfølgende indgået skriftlige aftale med pågældende om deltagelse i projektet, hvor der bl.a. er aftalt en erstatning i form af etablering af et vandhul som foreslået samt omlægning af rørledning ved ejendommen.

Endelig skal kommunen bemærke, at projektet ikke forventes at få økonomiske konsekvenser for dem og deres ejendom. Såfremt det modsætningsvis viser sig at være tilfældet, vil kommunen som bygherre være erstatningspligtig efter vandløbslovens § 23, hvor enhver der lider et tab ved en vandløbsregulering har krav på en erstatning.

Projektets konsekvenser i forhold til Natura 2000 områder og bilag IV arter

Det fremgår af Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, at der skal foretages en vurdering af, om et påtænkt projekt kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted uden for Natura 2000 områder, men som kan have betydning ind i Natura 2000 området.

Projektarealet er beliggende ca. 4 km nord for Natura 2000-område, Det sydfynske Øhav, der består af habitatområde 111 og fuglebeskyttelsesområde 71. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 111		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit (2130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev** (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Stor vandsalamander (1166)	Klokkefrø (1188)

Fra Natura 2000-plan, Det sydfynske øhav, habitatområde H96, Miljø- og Fødevareministeriet, Naturstyrelsen.

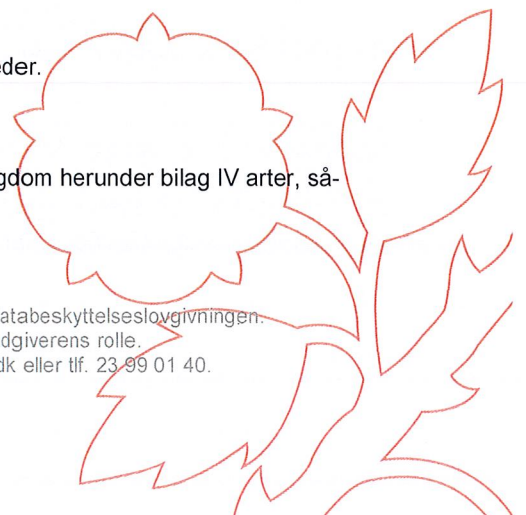
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 71		
Fugle:	rørdrum (Y)	knopsvane (T)
	sangsvane (T)	mørkbuget knortegås (T)
	troidand (T)	edderfugl (T)
	hvinand (T)	toppet skallesluger (T)
	havørn (TY)	rørhøg (Y)
	pletlet rørvagtel (Y)	engsnarre (Y)
	blishone (T)	klyde (Y)
	almindelig ryle (Y)	brushane (Y)
	sorthovedet måge (Y)	splitterne (Y)
	fjordterne (Y)	havterne (Y)
	dværgterne (Y)	mosehornugle (Y)

Fra Natura 2000-plan, Det sydfynske øhav, Fuglebeskyttelsesområde 71, Miljø- og Fødevareministeriet, Naturstyrelsen.

Projektet vil på grund af en reduktion i kvælstoftilførslen til Det sydfynske øhav bidrage til at sikre en gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget for habitatområdet, idet næringsstoftilførsel fra landbruget er identificeret i Natura 2000 planen som en af de nuværende trusler imod området.

Endvidere vil de lavvandede søer i vådområdet;

- fremme en lang række arters levesteder, yngle- og fourageringsmuligheder.
- fremme især padder og insekter som vil få et bedre eksistensgrundlag.
- skabe flere spredningsmuligheder for arter som er afhængige af vandmiljøer.
- skabe mere naturlig dynamik og urørte arealer med plads til biologisk rigdom herunder bilag IV arter, såfremt disse indfinder sig.

For så vidt angår fuglebeskyttelsesområde 71 kan der peges på, at det forventes, at projektet vil forbedre yngle- og fourageringsmuligheder for en lang række vand- og vadefugle, der er tilknyttet lavvandede kystnære ferskvandsområder. Der kan peges på, at arter som rørdrum, rørhøg, klyde, almindelig ryle m.v. som allerede lever i øhavet, og som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området, kan kolonisere projektområdet som yngle- og fourageringslokalitet. Hertil kommer, at området kan bidrage til øhavets vigtige funktion som rastepads for blishøne. Endelig vurderes det, at havørn forventes at anvende området til fouragering.

Det er på baggrund af ovennævnte Langeland Kommunes vurdering, at projektet ikke indebærer forringelse eller hindrer genoprettelse af naturtyper i Natura 2000 områder eller levesteder for de arter, som områderne er udpeget for.

Langeland Kommune har ikke registreringer af bilag IV-arters udbredelse i projektområdet. Projektområdet ligger indenfor udbredelsesområdet for følgende bilag IV-arter:

- Hasselmus
- Sydflagermus
- Troldflagermus
- Dværgflagermus
- Stor Vandsalamander
- Spidssnudet Frø
- Springfrø

Vådområdeprojektet indebærer en hævnning af vandstanden i projektområdet. Dette betyder, at mose- og engområder sættes under vand, og at der skabes mulighed for, at landbrugsarealer udvikles til eng og mose. Samlet set forventes det, at der med flere permanente lavvandede arealer og midlertidige vandsamlinger skabes flere ynglemuligheder for padder som springfrø, spidssnudet frø og stor vandsalamander. Endvidere forbedres rastemulighederne for padder som følge af vådområdeprojektet.

Det forventes videre, at projektet vil have en positiv påvirkning for vandflagermus, idet fødesøgningsmuligheder forbedres som følge af et større vanddækket område.

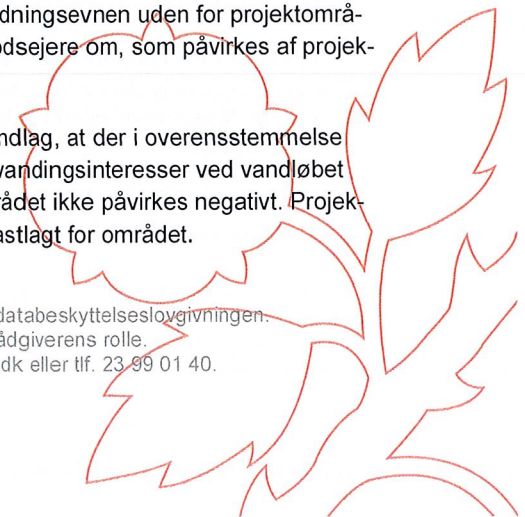
Det er grundet ovennævnte Langeland Kommunes samlede vurdering, at vådområdeprojektet ikke vil skade bilag IV-arter eller deres levesteder. Vurderingen er foretaget på baggrund af oplysninger om udbredelse af Bilag IV-arter og Langeland Kommunes rapporter: "Forundersøgelse med skitseprojekt af vådområdeprojekt i Holmsmose, Langeland Kommune" fra Bangsgaard og Paludan ApS, 6. november 2012 og "Notat - Justering af projekt for vådområde ved Holmsmose Langeland Kommune" fra Bangsgaard og Paludan ApS., 12.juli 2016.

Langelands Kommunes vurdering i forhold til vandløbsloven (vandløbsmyndigheden)

Langeland Kommune bemærker, at kanalerne i Holmsmose ikke er miljømålsat i statens vandområdeplan. Der er således ikke planmæssige bindinger i statens vandområdeplan, der forhindrer en realisering af projektet. Kommunen bemærker videre, at projektet vil bidrage til at sikre en gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget for habitatområdet i Det Sydfynske Øhav på grund af en reduktion i kvælstoftilførslen. Endvidere vil projektet ikke skade bilag IV-arter eller deres levesteder. Langeland Kommunen, som vandløbsmyndighed, vurderer derfor samlet set, at reguleringsprojektet er foreneligt med de miljømæssige interesser, der er tilknyttet området.

Langeland Kommune bemærker, at der ved projektet ikke ændres ved vandafledningsevnen uden for projektområdet. Det er således alene de områder i Holmsmose, der er indgået aftale med lodsejere om, som påvirkes af projektet.

Langeland Kommune lægger derfor samlet set til grund på det foreliggende grundlag, at der i overensstemmelse med § 18 i ovennævnte bekendtgørelse er taget behørigt hensyn til samtlige afvandingsinteresser ved vandløbet omkring Holmsmose samtidig med, at afvandingen af naboarealer til projektområdet ikke påvirkes negativt. Projektet er videre foreneligt med hensynet til den miljømæssige målsætning, der er fastlagt for området.

Projektet anses derfor at være foreneligt med vandløbslovens formålsparagraf, jf. lovens § 1.

Klagevejledning

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Vandløbsloven

Godkendelsen af projektet efter Vandløbslovens kan påklages Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- den afgørelsen er rettet til
- Danmarks Naturfredningsforening,
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
- enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Hvad kan man klage over? Retlige spørgsmål.

Hvem kan klage? Ansøger, ejer, miljø- og fødevareministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald og landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Søgsmålsfrist: Hvis en afgørelse ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder Fristen regnes fra modtagelsesdatoen.

Hvis projektet ikke gennemføres inden 3 år bortfalder denne afgørelse og derfor vil en ny miljøscreening være nødvendig, hvis projektet ønskes fortsat.

Indsendelse af klage

En klage indsendes elektronisk via den såkaldte Klageportal. Et link hertil findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk, hvor man logger ind med fx NEM-ID.

Klagen videresendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan kontaktes på e-mail: nmkn@naevneneshus.dk

Når man klager, skal der betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Klagen sendes først videre, når gebyret er betalt, og når klageren endeligt har godkendt klagen.

Miljøscreeningen, der ligger til grund for afgørelsen, kan rekvireres ved henvendelse til kommunen.

I øvrigt

Tilladelsen vil blive annonceret på Langeland Kommunes hjemmeside og må først udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Tilladelsen fritager ikke for at søge om tilladelse efter anden lovgivning.

Venlig hilsen

Astrid Ejlersen
Teknik og Miljø

